

- (Obs. I sjette och sjunde klasserna kunna sedermera de föregående perioderna af allmänna världshistorien genomgås.)
- 2:o att kursen i naturvetenskap måtte så anordnas, att i de fem första klasserna, jemte nu föreskrifven insigt i verldsdelarnes och särdeles i fäderneslandets fysiska geografi, allmän fysik och kemi må blifva hufvudämnen på detta område, samt studium af botanik och zoologi inskränkas till nödig insigt i organografien och terminologien samt någon öfning i sättet för botanikens och zoologiens studium, som kan möjliggöra förkofran deri på egen hand med tillhjälp af läroboken.

Stockholm den 27 Januari 1869.

Daniel Isaksson.

J. J. Magnell.

N:o 276.

Af Herrar Daniel Isaksson och J. J. Magnell: Om förändrade föreskrifter i fråga om den kommunala rösträtten.

En lag om kommunalbefogenhet måste i kommunalmedlemmarnes eget välförstådda intresse afse:

- 1:o i främsta rummet, att afgörande magten i kommunala ärenden må komma i händerna på dem, som med största sannolikhet kunna antagas ega tillräckliga insigter i desamma och tillika den mest vidgade blicken öfver samhällsförhållandena i deras helhet, samt tillräckligt ekonomiskt oberoende för att kunna egna håg och tid åt allmänna bestyr.
- 2:o Vidare bör en sådan lag afse, att ingen, som skattar till kommunens allmänna behof, må vara förhindrad att få sin tanke framställd och pröfvad.
- 3:o Slutligen att behandlingen af de kommunala värfven må blifva en väckelse och öfningsskola för utbildande af sinnet för allmänna frågor.
- Då de nu gällande bestämmelserna angående kommunalbefogenhet medgifva rösträtt och talan åt hvar och en, som skattar till kommunens allmänna behof, och sålunda både lemna en hvar rätt att få sina andraganden hörda och pröfvade och erbjuder detta tillfälle till öfning och utbildning för allmänna frågor, men tillför-

säkrar röst-öfvervigt åt dem, som en större rörelse, förmögenhet eller embetsställning sätta i tillfälle, att mångsidigare lära känna och klarare öferskåda samhällsförhållandena än de, som lefva i en inskränktare krets, vanligen kunna, och dessutom, oberoende af bekymren om de närmaste lefnadsbehofven för dagen kunna egna tid och uppmärksamhet åt allmänna värf; — således tillförsäkrar röst-öfvervigt åt den klass af kommunens medlemmar, i hvilken enligt sannolika grunder *de flesta sakförståndige* äro att finna, så skulle knappast någon skälig anledning till klagomål mot våra kommunal-författningar i detta hänseende kunna andragas, så framt ej en vådlig öfverdrift i de högst beskattades röstbefogenhet förefunnnes.

Då nemligen röstetalet är dessa år på landet obegränsadt och i städerna alltför litet begränsadt, så kunna en eller några få öfverrösta hela det öfriga antalet af kommunal-medlemmar. Skedde sådant alltid i en upplyst oegennyttig anda, så vore väl härigenom ingen egentlig skada skedd, men denna röstöfvervigt kan dock lätt missbrukas till sjelfviska syftens befrämjande på kommunens bekostnad och till dess skada, hvartill kommer att misstanken om sjelfviska syften hos de magtegende städse ligger nära och motverkar frukterna äfven af redliga bemödanden.

Det enklaste sättet att vinna nödig rättelse i detta missförhållande utan att rubba de välbetänkta grunderna för den kommunala rösträtten, synes vara att inskränka de högst beskattades röstbefogenhet till ett så beskaffadt bråktal af kommunal-medlemmarnes sammanräknade röstetal att städse ett flertal af större röstegare måste vara ense för att kunna öfverrösta de öfriga, derest dessa å sin sida hålla tillsammans.

Det synes nemligen nästan otänkbart, att någonsin ett större antal af flera röstegare inom en kommun skulle kunna förena sig om ett egennyttigt och för kommunen skadligt beslut; ty det skall utan tvifvel alltid inträffa, att, om en eller några skulle försöka att inslå en sådan väg, så skola de städse hindras af andras vakna rättskänsla och stridiga intressen, hvilka då, i förbund med de medelstora och mindre röstegarne, nog skola veta göra dylika försök om intet.

Med frångående af mitt sistlidne riksdag framställda, men såsom nog inveckladt afstyrkta förslag få vi derföre på grund af hvad ofvan anförts vördsamt föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta en sådan ändring i nu gällande kommunal-lagar, att vid omröstning och val ingen må tillmätas större antal röster än som svarar mot tio gånger den jemna qvot, som uppstår, då hela summan af den kommunen påförda bevillning efter andra artikeln i Bevillnings-stadgan divideras med antalet af dem, som inom kommunen för året äro röstberättigade.

Stockholm den 27 Januari 1869.

Daniel Isaksson.

J. J. Magnell.